

Notenkraaker

foto: van Nieuwenhoven

- Het is ook mogelijk om meerdere waarnemingen van één soort in één gebied (bijv.: gemeente Echt) op één kaart in te vullen. Bijvoorbeeld: -
 1-8-1976 –
 1 Woudaapje - 17.30 uur - B. van Rees
 4-8-1977 –
 2 Woudaapjes - 8.30 uur - B. van Rees/C. Bakker
 17-9-1977 –
 1 juv. Woudaapje - 17.30 uur - B. van Rees
 Dit kan dan het beste op de achterzijde ingevuld worden.
- Bij moeilijk herkenbare soorten (bijv.: Snor), soorten die in Limburg zeldzaam zijn of normaal niet voorkomen (bijv.: Parelduiker), en ondersoorten (bijv.: Noordse Gele Kwikstaart) is een nauwkeurige beschrijving erg belangrijk.
- Ook van soorten waarbij de determinatie niet

100% gelukt is (bijv.: bij overvliegende ganzen) wordt het insturen van waarnemingen aanbevolen.

- Er wordt aangeraden niet te lang te wachten met het insturen van ingevulde waarnemingskaarten.

De waarnemingskaarten dienen opgestuurd te worden naar:

Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
 Bosquetplein 7,
 Maastricht. (tel. 043-13671)

HET BROEDVOGELONDERZOEK

Inleiding

Zoals in de paragraaf over het melden van waarnemingen al vermeld is, verricht de Vogelstudiegroep ook een broedvogelonderzoek. Dit onderzoek beperkt zich slechts tot de algemenere soorten. Dit zijn de soorten waarbij in de lijst in de kolom 'broed' een 'O' staat.

De keuze tot dit beperkt aantal broedvogels is genomen omdat van de overige soorten te weinig gegevens bekend waren en van die soorten nadere, uitgebreidere, gegevens noodzakelijk zijn. Om tot het volgende SOVON-broedvogelonderzoek en tot het verschijnen van de Avifauna van Limburg toch over voldoende gegevens over de 'algemene broedvogels' te beschikken hebben we gekozen voor deze vorm van het onderzoek.

Methode

De werkwijze die we hierbij willen volgen is geheel gelijk aan de werkwijze van het SOVON-broedvogelonderzoek. Hiervoor is door SOVON toestemming verleend.

Op de voorzijde van de broedvogelkaart wordt naar

een biotoopbeschrijving gevraagd. Deze kan erg kort zijn; bijvoorbeeld loofbos of weilanden en akkers met een dorpskern, e.d. Verder wordt er o.a. nog gevraagd naar het nummer van het onderzochte blok.

Heeft U geen geheel blok onderzocht, geeft U dan de naam van het wel onderzochte gebied op én het nummer van het blok waarin dit gebied ligt. (Een gebied kan ook in meerdere blokken liggen!)

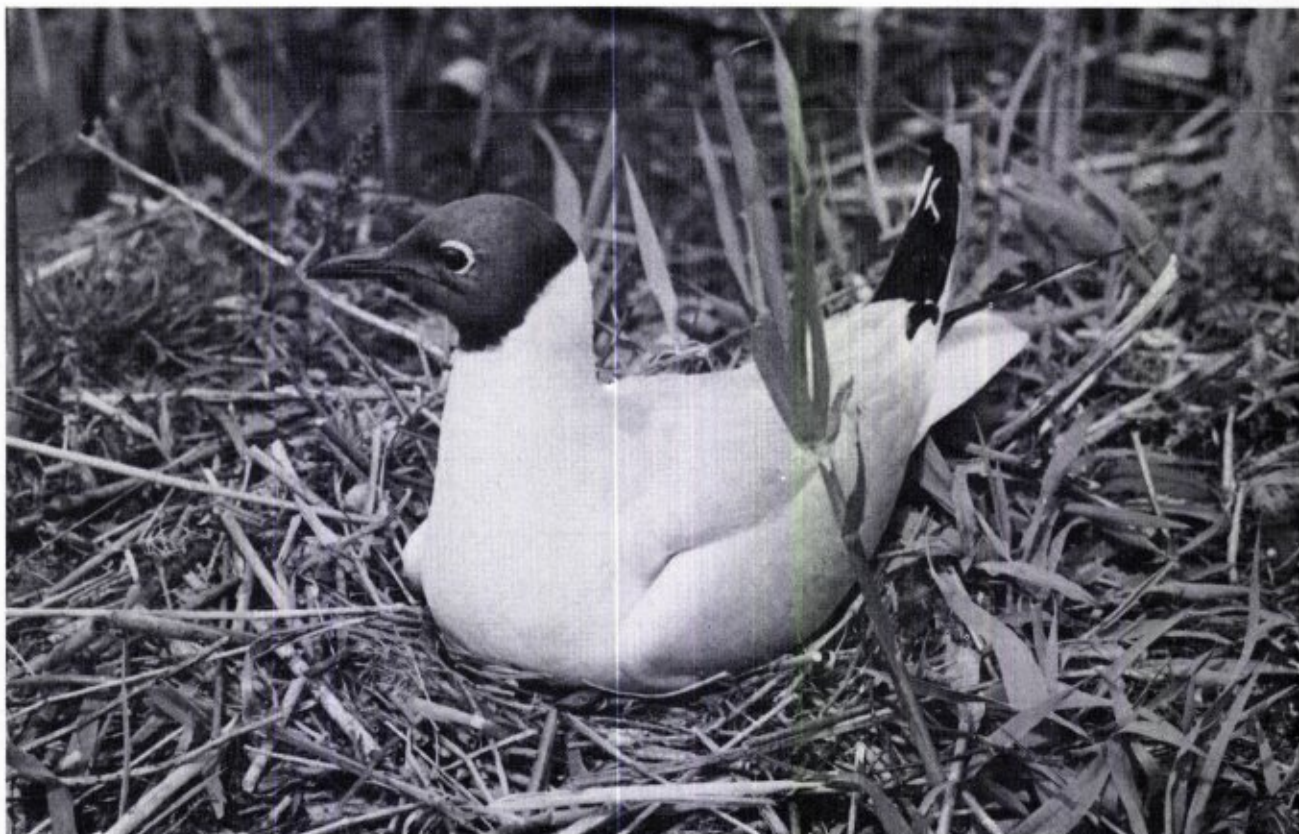
Op de achterkant van de broedvogelkaart zijn de

vogelsoorten vermeld waarover het broedvogelonderzoek zich uitstrekt. In de kolommen achter de soortnaam wordt de code ingevuld waarmee we de soort waarneming aangeven. De te gebruiken code is te vinden in onderstaande codelijst.

Na afloop van het broedseizoen kunt U de kaarten opsturen naar het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, Bosquetplein 7, Maastricht. (tel. 043 - 13671)

BROEDVOGELLIJST / VOGELSTUDIEGROEP		NATUURHISTORISCH GENOOTSCHAP	
JAAR	BLOKNUMMER		
GEHELE BLOK ONDERZOCHT? JA/NEE ZO NEE, WELK(E) GEBIED(EN) DAN WEL.		GROOTSTE GEMEENTE/PLAATS IN HET BLOK	
BESCHRIJVING VAN HET GEBIED/BIOTOOP			
NAAM EN ADRES WAARNEMERS			

	A	B	C	D	E		A	B	C	D	E		A	B	C	D	E	
WilE						GraP						GroL						
Buiz						BooP						Kool						
ToVa						WiKw						Pimp						
Patr						GeKw						ZmMe						
Faza						Wint						Kuif						
WaHo						HegM						MatK						
Koet						BosR						StMe						
Kiev						Spot						BoKr						
KokM						Tuin						GeGo						
HolD						ZwKo						RiGo						
HouD						GraM						Vink						
Tort						Braa						Groe						
Turk						Fiti						Kneu						
Koek						Tjif						HuMu						
RanU						GoHa						RiMu						
SteU						GrVi						Sprw						
Gier						RoTa						Gaai						
GrSp						ZwaR						Ekst						
GBSp						GekR						Kauw						
VelL						Rood						ZwKr						
BoZw						MerL												
HuZw						Zang												

Broedende Kapmeeuw

foto: Jan van Eijk

Codelijst van het Ornithologisch Atlasproject

Kolom A:

Code 0

Aanwezig

Soort waargenomen, in het broedseizoen, buiten het broedbiotoop

Kolom B:

Code 1

Mogelijk broedend

Soort waargenomen, in het broedseizoen, in het broedbiotoop

Code 2

Eenmalige waarneming van zingende of baltende vogel in het broedseizoen

Kolom C:

Code 3

Waarschijnlijk broedend

Waarneming van een paar in het geschikte broedbiotoop in het broedseizoen

Code 4

Territoriumgedrag (zang, gevechten) op ten minste twee dagen, die meer dan één week uit elkaar liggen, op dezelfde plaats vastgesteld

Code 5

Baltend paar (ook paring) in het territorium

Code 6

Bezoek van vogel aan een waarschijnlijke nestplaats

Code 7

Angstkreten of ander gedrag (alarmeren), dat wijst op de aanwezigheid van een nest of jongen

Code 8

Vogel met broedvlekken

Code 9

Transport van nestmateriaal, nestbouw of uithakken van nestholte

Kolom D:

Code 10

Zeker broedend

Afleidingsgedrag

Code 11

Pas gebruikt nest of verse eischalen gevonden

Code 12

Pas uitgevlogen jongen van nestblijvers of donsjongen van nestvlieders

Code 13

Bezoek door ouders aan een nest, waarvan de inhoud niet vastgesteld kan worden of waarneming van broedende vogel

Code 14

Transport van ontlastingspakketje of voedsel voor jongen

Code 15

Nest met eieren

Code 16

Nest met jongen gezien, of de jongen in het nest gehoord

Kolom E: Aantal broedparen in blok. Kan alleen ingevuld worden als kolom C of D is gebruikt.

Code 1

1 broedpaar

Code 2a

2 - 5 broedparen

Kapmeeuwen

foto: Jan van Eijk

Code 2b

6 - 10 broedparen

Code 3a

11 - 50 broedparen

Code 3b

51 - 100 broedparen

Code 4a

101 - 500 broedparen

Code 4b

501 - 1000 broedparen

Code 5a

1001 - 5000 broedparen

Code 5b

5001 - 10000 broedparen

Code 6

meer dan 10000 broedparen

Indien het exakte aantal broedparen bekend is, kunt u dit aantal tussen haakjes vermelden.

Opmerkingen bij de codes

Code 0:

Bv. Kokmeeuwen boven bos, of Visdief boven stadsgracht.

Code 7:

Alarmeren duidt lang niet altijd op een broedgeval. Veel vogels alarmeren ook buiten het broedseizoen als iemand zich in hun nabijheid bevindt.

Code 8:

Broedvlekken zijn plekken naakte huid, die door de broedende vogel in direct contact met de eieren worden gebracht.

Code 10:

De vogel doet alsof hij verlamd of gewond is en lokt de waarnemer van het nest weg. Afleidingsgedrag komt alleen voor bij vogels die in open terrein broeden, zoals eenden, plevieren, weidevogels en een enkele zangvogel.

Code 12:

Deze code moet uiterst zorgvuldig gehanteerd worden. Soorten als Roek, Spreeuw, Barmsijs en zwaluwen leggen met hun jongen grote afstanden af. Soms worden de jongen dan ook nog door de ouders gevoerd.

Code 13:

Is onder meer bedoeld voor in kolonie broedende vogels als Roek en zwaluwen

Code 14:

Voor de meeste zangvogels een bruikbare code. Andere soorten, onder andere meeuwen en roofvogels, voeren hun jongen nog lang nadat zij zijn uitgevlogen. Sterns en IJsvogels maken lange voedselvluchten en kunnen best in een ander blok broeden dan waarin zij zijn waargenomen. Het voeren van wijfjes door hun mannetjes moet met de code C5 worden vermeld.

Code 16:

Komt zelden voor bij nestvlieders.

Literatuur:

Stichting Ornithologisch Veldonderzoek Nederland, Nieuwsbrief nummer 2, januari 1976.

VERWERKING VAN VELDWAARNEMINGEN

Iedereen neemt vogels waar met een bepaald doel. De een vindt ze mooi en de ander vindt ze een interessante verschijning.

De waarnemingen worden vaak niet alleen voor de waarnemer zelf gedaan of genoteerd; ze hebben ook een functie. Zodra we ons, al dan niet bewust, met wetenschap bezig houden, hebben we te maken met afspraken, beschrijvingen, bewijzen e.d.

Beschrijving van de veldwaarneming

Bij veldwaarnemingen gaat het vooral om hetgeen is waargenomen en om de omstandigheden.

a) **waarneming:** Maak ter plaatse een beschrijving van de waargenomen vogel. Let op de grootte (in vergelijking met aanwezige of bekende soort), kleur en vorm van alle lichaamsdelen, geluid, gedrag, manier van vliegen, vliegbeeld e.d. (Lees de betreffende bladzijden in o.a. Petersons vogelgids of Elseviers vogelgids nog eens na!)

Wat werd bij de eerste aanblik en wat naderhand (bijvoorbeeld na het raadplegen van de vogelgids) opgemerkt? Kleine, op het eerste gezicht niet belangrijk lijkende opmerkingen blijken soms achteraf juist gegevens van doorslaggevende aarde te bevatten. Schrijf alleen op wat gezien is en schrijf geen tekst uit boekjes over! – Noteer gegevens over aantallen, geslacht, leeftijd, kleurafwijking, rui, e.d.

b) **omstandigheden:** Van belang zijn onder andere: waarnemer(s), datum en tijd, biotoop, plaats, gemeente, welk soort kijker (bijvoorbeeld 7x50), afstand tot de vogel(s), weersomstandigheden, al of niet gefotografeerd.

Behandeling van de veldwaarneming

Wanneer de genoemde gegevens in het veld zijn genoteerd is het zaak thuis of elders de literatuur na te